

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

Курс за вибором з лінгвістики
«Німецька мова в Австрії та ФРН: лексичний, граматичний та фонетичний
аспекти»

для студентів третього курсу

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035. Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.043. Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно) – перша - німецька</u>
освітній рівень	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
освітньо-професійна програма	<u>Німецька мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>
статус дисципліни	<u>вибіркова</u>
	Форма навчання <u>денна</u>

Навчальний рік 2022–2023
Семестр 6-й
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання німецька
Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Крепель Віра Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології

Схвалено на засіданні кафедри німецької філології, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Гамзюк М.В.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету _____ Мойсеєнко І.П.

1. Анотація навчальної дисципліни: вибірковий курс «Німецька мова в Австрії та ФРН: лексичний, граматичний та фонетичний аспекти» спрямований на розширення кругозору студентів 3-го курсу, які уже набули певного досвіду у вивченні іноземних мов, певних знань та навичок в німецькій мові, а також певного розуміння можливої варіативності, особливо в галузі лексики.

В процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з теоретичними поняттями «плюрацентризм», «варіантність», «національний варіант» та з конкретними особливостями німецької мови в Австрії та ФРН, внаслідок чого з'являється розуміння важливості мови (чи її національного варіанту) як ознаки національної ідентичності.

Оскільки схожість та відмінність цих варіантів спостерігаються як у лексичному складі, так і в морфології, синтаксисі й у фонетичних особливостях, пропонується курс тісно пов'язаний з відповідними практичними та теоретичними дисциплінами. Зіставлення фактичного матеріалу названих варіантів дає можливість визначити їх типологічні характеристики. Дослідження історичних шляхів виникнення варіантів свідчить про тісний зв'язок з історією мови.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у 3-х змістових модулях.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС;

90 год.,

у тому числі:

лекції – 14 год.

практичні заняття – 16 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Мета вивчення дисципліни «Курс за вибором «Німецька мова в Австрії та ФРН: лексичний, граматичний та фонетичний аспекти» полягає у формуванні у майбутніх фахівців чіткого уявлення про плюрацентризм німецької мови, національні мовні варіанти та лексичні, граматичні й фонетичні особливості двох із них – німецької мови Австрії та ФРН.

4. Перелік тем

1	Плюрацентризм німецької мови. Мовна варіативність. Мовні варіанти та національні мовні варіанти. Поняття території держави та території поширення мови.
2	Становлення національних варіантів. Мова та ідентичність. Мовна ситуація в Австрії. Мова та медійний простір.
3	Вплив плюрацентризму на становлення нормативних положень національних варіантів. Лексичний аспект.
	Модуль 2
4	Вимова. Наголос.
5	Прагматичні та граматичні особливості національного варіанту німецької мови в Австрії та Німеччині.
	Модуль 3
6	Словотвір. Фразеологія.

7	Вплив засобів масової інформації. Перспективи розвитку національних варіантів.
8	МКР

5. Система оцінювання курсу

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу «Німецька мова в Австрії та ФРН: лексичний, граматичний та фонетичний аспекти» передбачає такі види контролю:

Поточний контроль знань здійснюється як усно, так і письмово під час практичних занять: усне опитування студентів, письмове виконання завдань, усні короткі повідомлення, реферати, презентації Power Point.

Рубіжний контроль включає як усні, так і письмові форми. До усних належать: опитування, виступи з доповідями та рефератами, до письмових форм: переклад фрагментів текстів з аустріацизмами та тевтонізмами.

Підсумковий контроль написання МКР в кінці семестру, складання заліку.

Форми та критерії оцінювання:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: аудиторна робота студента, самостійна робота студента. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

- підсумкове оцінювання МКР, залік

Модульна контрольна робота є складовою семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. МКР оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: (у V і VI семестрах передбачено підсумковий контроль у формі іспиту) «5» — 20 балів; «4» — 16 балів; «3» — 12 балів; «2» — 8 балів; неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Критерії оцінювання: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність викладу; термінологічна коректність; точність практичного завдання

**Критерії оцінювання аудиторної роботи студента
(на семінарському занятті)**

Активна участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту семінару, цікавий коментар, участь в обговорення інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі семінару як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі семінару переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі семінару, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на семінарські заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Проектне завдання презентовано на високому рівні; теоретичний матеріал подано вичерпно, охоплено широке коло проблем; активна участь студента під час обговорення теоретичних питань та практичних завдань, які винесено для самостійного опрацювання, на семінарі, використано мультимедійні засоби; наявний повний план-конспект; виконано практичні завдання.	«відмінно»
Проект презентовано з незначними недоліками, теоретичний матеріал викладено поверхнево; активна участь в обговоренні питань, які винесено на самостійне опрацювання; наявний план-конспект; добре виконано практичні завдання.	«добре»
Проект презентовано зі значними недоліками, теоретичну проблему недостатньо розкрито; низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання; загалом виконані практичні завдання.	«задовільно»
Проект презентовано зі значними недоліками, теоретичний матеріал не розкриває проблематику питання; практичні завдання виконано з помилками.	«незадовільно»
Невиконання самостійного завдання	«0»

- підсумкове оцінювання (МКР, залік):

Модульна контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. МКР оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: «відмінно» – 50 балів; «добре» – 40 балів; «задовільно» – 30 балів; «незадовільно» – 20 балів; неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином: 90 – 100 балів – А; 82 – 89 балів – В; 75 – 81 балів – С; 66 – 74 балів – D; 60 – 65 балів – Е; 59 балів і нижче – FХ.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

- підсумкове оцінювання (МКР, залік):

Модульна контрольна робота є складовою семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін. Модульні контрольні роботи оцінюються за 4-бальною системою («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: «відмінно» – 20 балів; «добре» – 16 балів; «задовільно» 12 балів; «незадовільно» – 8 балів, неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 63–70, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента 30 балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала).

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

• повна і правильна відповідь на теоретичне питання та бездоганно або добре виконані практичні завдання	«відмінно»
• повна і правильна відповідь на теоретичне питання, частково виконані практичні завдання;	«добре»

<ul style="list-style-type: none"> • достатня відповідь на теоретичне питання з деякими неточностями та добре виконані практичні завдання 	
<ul style="list-style-type: none"> • поверхова відповідь на теоретичне питання та виконані практичні завдання; • часткова відповідь на теоретичне питання та виконані зі значними зауваженнями практичні завдання 	«задовільно»
<ul style="list-style-type: none"> • правильна, але неповна відповідь на теоретичне запитання та невиконані практичні завдання; • поверхова відповідь на теоретичне запитання та невиконані практичні завдання; • відсутність будь-якої відповіді на теоретичне запитання і не повністю виконані практичні завдання. 	«незадовільно»

Організація оцінювання:

1-14 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання (в усній та письмовій формі)

15/16-й тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, виставлення семестрового рейтингу)

17-й тиждень навчання – підсумковий контроль (залік)

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

6. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

Євгененко Д. А., Кучинський Б. В., Білоус Д.М., Воронкова Н. Р. (2008). Лінгвокраїнознавство. Німецька мова. Linguolandeskunde. Вінниця: Нова книга, с. 244-290.

Ammon, Ulrich (1995). Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz. Das Problem der nationalen Varietäten. Berlin/New York.

Ebner, Jakob (2012). Wie erkennt man österreichisches Deutsch? *Der Sprachdienst*, 2012, Nr. 5, S. 154-166.

Kudina O. (2002). Die Länder, wo man deutsch spricht. Vinnyzja: Nova knyha, S. 141-220.

Kuntzsch, L., Riswanowa E., Timčenko E. (1993). Deutsch – Land und Leute. Kiew: PBB «Заповіт», S. 309-332.

Pohl, Heinz-Dieter (2012). Die österreichische Küchenterminologie. *Der Sprachdienst*, 2012, Nr. 5, S. 219-232.

Додаткові:

Cillia, Rudolf de (2012). Sprache/n und Identität/en in Österreich. *Der Sprachdienst*, 2012, Nr 5, S. 166-179.

Cillia, Rudolf de (1998). Burenwurscht bleibt Burenwurscht: Sprachpolitik und gesellschaftliche Mehrsprachigkeit in Österreich. Klagenfurt/Celovec.

Hoberg, Rudolf (2012). Österreicher und Deutsche haben eine gemeinsame, aber nicht dieselbe Sprache. *Der Sprachdienst*, 2012, Nr. 5.

Moser, Doris u.a. (2004). Varietätenwörterbuch des Deutschen. Berlin/New York.

Muhr, Rudolf (2012). Zur Theorie der Plurazentrik am Beispiel des Deutschen. *Der Sprachdienst*, 2012, Nr. 5, S. 179-198.

Додаткові ресурси:

Cillia, Robert de. Österreichisches Deutsch macht Schule. <https://library.oapen.org/han...>

Cillia, Robert de. Varietätenreiches Deutsch als plurazentrische Sprache. https://oesterreichisches-deutsch.bildungssprache.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/p_oesterr_dt_unterrichtsspra...

Liste von Ausriazismen. <https://de.wikipedia.org/wiki>

Nationale Varietäten der deutschen Sprache – de Greyster. <https://wwwdegreyter.com/dol/ijst.1990.83.5/html>.

Österreichisches Deutsch. <https://de.wikipedia.org/wiki>

Wörterbuch Österreichisches Deutsch. https://www.mein_oesterreich.info/...

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Комп'ютерний клас з інтернет-доступом для проведення тестування, виконання завдань на платформі Moodle;

Планшет, ноутбук або стаціонарний комп'ютер;

Дошка.